

Н.В. Бойченко, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

ОРГАНІЗАЦІЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ АКТИВАМИ

Розвиток комп'ютерних технологій в сучасних умовах багато в чому вже визначається не можливостями персональних комп'ютерів, не програмним забезпеченням, а розвитком телекомунікацій в цілому, що встановлюватиме ті основні фактори, які в найближчі роки можуть суттєво вплинути на працю бухгалтера.

Автоматизація окремих ділянок обліку, зокрема, грошових активів, враховуючи рівень розвитку інформаційних технологій та потреби підприємств, на сьогоднішній день є недоцільною. Особливо слід відмітити недоцільність автоматизації розрахунків окремо від інших ділянок обліку, оскільки вони тісно взаємопов'язані. Тому в дослідженні треба зупинитися на розгляді комплексних систем автоматизації підприємства.

Оптимальним варіантом щодо обліку грошових активів, зокрема, розрахунків, в цілому, вважаємо комплексну автоматизацію управління за допомогою системи «Парус». На відміну від інших найбільш поширених систем комплексної автоматизації, система «Парус» найповніше дозволяє вирішити всі задачі щодо обліку розрахунків. В програмі «Парус» для обліку розрахункових операцій призначені наступні додатки:

1) «Управління діловими процесами» – дозволяє використовувати CRM-системи; є інтеграційним стосовно управлінських функцій, які забезпечують взаємодію з клієнтами; дозволяє контролювати виконання будь-яких дій, передбачених в інших модулях; і автоматизувати документооборот;

2) «Фінансове планування» – дозволяє здійснювати планування та управління дебіторською та кредиторською заборгованістю. За даними цього розділу можуть бути сформовані зведені фінансові показники, які можуть бути використані для формування планів і є, по суті, є узагальненою інформацією у розрізі наступних елементів: стану розрахунків; елементів (напрямів) доходу і витрат; відповідального розпоряднику; контрагенту; типу оплати; виду заборгованості (дебіторської чи кредиторської); підрозділу, до якого відносяться зобов'язання; стану заборгованості (прострочена, поточна, відстрочена). Програма дозволяє деталізувати облік по аналітичних рахунках до п'ятого порядку, а також по ряду допоміжних ознак, що визначаються самим користувачем.

Що стосується безпосередньо комп'ютеризованого обліку грошових активів, виділяємо наступні вимоги, що слід пред'являти до бухгалтерських програм в їх частині:

1. Розгорнута дебіторська заборгованість за даними синтетичного обліку (за субрахунками).

2. Дебіторська заборгованість за даними аналітичного обліку (неоплачені накладні, передоплати по банківських і касових операціях по різних видах діяльності підприємства; можливість часткової оплати).

3. Контроль термінів (передбачити оплату по виконаних відвантаженнях).

4. Контроль дотримання платіжної дисципліни.

5. Аналіз заборгованості по різних критеріях (заборгованість в розрізі регіонів, міст, відповідальних менеджерів, підрозділів-продавців, валют, бухгалтерських операцій).

6. Аналіз заборгованості в розрізі реалізованих товарно-матеріальних цінностей (по групах, категоріях, найменуваннях тощо). Оплачені і неоплачені цінності.

7. «Віков» сітка заборгованості (встановлюється на підприємстві відповідно до Наказу про облікову політику, тому в програмі слід передбачити можливість її коригування).

8. Заборгованість в розрізі категорій (нормальна, сумнівна, безнадійна). Списання безнадійної заборгованості, нарахування резерву по сумнівній заборгованості.

9. Аналіз динаміки заборгованості в різних розрізах по періодах (рік – квартал – місяць – день).

10. Розрахунки з дебіторами в натуральному виразі.

11. Спеціальний режим оперативного відслідковування заборгованості, а також можливість швидкого отримання актів звірки.

12. Контроль відповідності даних аналітичного і синтетичного обліку.

13. Ведення податкових розрахунків (виникнення і погашення податкових зобов'язань, розрахунок валових доходів, їх накопичення на позабалансових рахунках).

Наведені пропозиції дозволять здійснювати ефективний контроль за дотриманням платіжної дисципліни і термінів оплати за виконанням відвантажень.